

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра державно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН

серпень 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНЕ ПРАВО

рівень вищої освіти	третій (PhD)
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
освітньо-професійна програма	Право
факультет	юридичний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

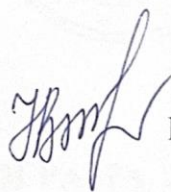
« 28 » серпня 2024 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Тетяна КАГАНОВСЬКА, професор кафедри державно-правових дисциплін

Програму схвалено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін юридичного факультету

Протокол від «26» серпня 2024 року № 12

Завідувач кафедри
державно-правових дисциплін

Наталія ГРИШИНА

Програму погоджено гарантом освітньо-професійної програми третього (PhD) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право

Гарант освітньо-професійної програми третього (PhD) рівня вищої освіти «Право», доктор юридичних наук, професор

Тетяна КАГАНОВСЬКА

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від «28» серпня 2024 № 1

Голова науково-методичної комісії

Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Адміністративно-деліктне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки доктора філософії (PhD) спеціальності 081 Право

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у аспірантів цілісного уявлення про стан сучасної адміністративно-правової науки, існуючі напрямки наукових досліджень в галузі адміністративного права, сучасні тенденції розвитку адміністративно-правової доктрини.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування таких загальних компетенцій:

– негативно ставитися до корупційної поведінки, поважно ставитися до права та закону (ЗК-6)

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування таких професійних компетенцій:

– здатність приймати рішення і здійснювати юридичні дії у повній відповідності до закону (ПК-4);

– здатність застосовувати нормативні правові акти, реалізовувати норми матеріального і процесуального права в професійній діяльності (ПК-5);

– здатність юридично правильно кваліфікувати факти і обставини (ПК-6);

– здатність правильно і повно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації (ПК-11);

1.3. Кількість кредитів - 5

1.4. Загальна кількість годин - 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
16 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
118 год.	140 год.
У тому числі, індивідуальні завдання	
1	

1.5. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми, аспіранти в результаті навчання мають здобути навички:

- використання положень сучасної адміністративно-правової доктрини в науковій та науково-педагогічній діяльності (ПК-1);
- роботи з монографічними джерелами сучасної адміністративно-правової доктрини (ПК-1);
- формулювання наукових висновків на доктринальному рівні (ПК-7);
- проведення самостійних, організації індивідуальних і колективних наукових досліджень з актуальних проблем адміністративного права (ПК-4);
- використання положень сучасної адміністративно-правової доктрини при розробці проектів нормативно-правових актів та аналізі судової практики (ПК-2).

2. Тематичний план навчальної дисципліни

ТЕМА 1: *Адміністративна відповідальність в праві*

Феноменологія відповідальності, онтологічна та антропологічна складова у пізнанні відповідальності, соціальна відповідальність людини, історія інституту правової відповідальності.

ТЕМА 2: *Поняття адміністративного правопорушення*

Поняття природи адміністративного правопорушення, ознаки адміністративного правопорушення, суспільна небезпечність та суспільна шкідливість адміністративного правопорушення.

ТЕМА 3: *Склад адміністративного правопорушення*

Поняття складу адміністративного правопорушення, види складів адміністративного правопорушення, основні та кваліфіковані склади, матеріальні і формальні склади, однозначні і альтернативні, основні і бланкетні склади.

ТЕМА 4: *Структура складу адміністративного правопорушення*

Об'єкт складу адміністративного правопорушення, об'єктивна сторона, суб'єкт адміністративного правопорушення, суб'єктивна сторона складу адміністративного правопорушення.

ТЕМА 5: *Адміністративно-правова кваліфікація*

Поняття адміністративно-деліктної кваліфікації в адміністративно-деліктних відносинах, адміністративно-правова кваліфікація і адміністративний процес, види адміністративно-правової кваліфікації, правила адміністративно-правової кваліфікації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Л	п	Лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Адміністративна відповідальність в праві	30	2	2			26	30	2	2			26
Тема 2. Поняття адміністративного правопорушення	30	2	2			26	30					30
Тема 3. Склад адміністративного правопорушення	30	4	4			22	30					30
Тема 4. Структура складу адміністративного правопорушення	30	4	4			22	30	2	2			26
Тема 5. Адміністративно-правова кваліфікація	30	4	4			22	30	2				28
Усього годин	150	16	16			118	150	6	4			140

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1.	Адміністративна відповідальність в праві	2	2
2.	Поняття адміністративного правопорушення	2	
3.	Склад адміністративного правопорушення	4	
4.	Структура складу адміністративного правопорушення	4	2
5.	Адміністративно-правова кваліфікація	4	
	Усього годин	16	4

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість годин
		Денне	Заочне
1.	Адміністративна відповідальність в праві	26	26
2.	Поняття адміністративного правопорушення	26	30
3.	Склад адміністративного правопорушення	22	30
4.	Структура складу адміністративного правопорушення	22	26

5.	Адміністративно-правова кваліфікація	22	28
	Усього годин	118	140

6. Індивідуальні завдання

Під час вивчення навчальної дисципліни «Адміністративна юстиція» аспірантам можуть надаватись для виконання індивідуальні завдання у формі написання рефератів, підготовки до конференцій тощо. Темі індивідуальних завдань визначаються для кожного аспіранта окремо у разі виникнення необхідності.

Аспіранти, які з поважних причин не були присутніми на лекційних заняттях, отримують індивідуальні завдання за відповідною темою.

7. Методи контролю

Контроль результатів вивчення навчальної дисципліни «Адміністративна юстиція» передбачає здійснення поточного (під час проведення семінарських занять) та підсумкового контролю у формі іспиту.

Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять шляхом оцінки письмових завдань виконаних під час підготовки до семінарського заняття. За результатами поточного контролю аспірант може отримати до 10 балів.

Оцінки за результатами експрес-опитування складаються і додаються до оцінки за результатами підсумкового контролю.

Контрольне завдання для екзамену містить два контрольних питання. Кожне з контрольних питань оцінюється максимальною оцінкою у 20 балів. Загальна кількість балів за результатами підсумкового контролю – 40.

Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант за результатами оцінки його роботи складає 100 балів.

У разі виконання індивідуального завдання, до загальної суми балів може бути додано до 10 балів.

8. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за екзамен/залік – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\sum 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:

$\sum 40$ – сума максимальної кількості балів

$\sum 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

$\sum 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру.

8 – коефіцієнт

Індивідуальне завдання – 10 балів

Контрольна робота – 10 балів.

Поточний контроль						Індивідуальне завдання*	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен /залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	TN					
$\Sigma 40$						10	10	60	40	100

T1, T2 ... TN – теми.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів, але в межах максимальної загальної суми балів – 100.

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів**.

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;
- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;
- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;
- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;
- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних/залікових робіт.

Контрольні та екзаменаційні (залікові) роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 10 тестових завдань, екзаменаційна/залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	За чотирирівневою шкалою оцінювання	За дворівневою шкалою оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	зараховано
1-49	незадовільно	незараховано

10. Рекомендована література

Основна література

Правові акти:

1. Конституція України: Закон України Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (зі змінами і допов.): Закон України Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35, 35- 36, 37. Ст. 446
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (зі змінами і допов.): Закон України Відомості Верховної Ради України. 1984. № 51. Ст. 1122.
4. Про міжнародні договори України: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 50. Ст.540.
5. Про громадські об'єднання: Закон України. Відомості Верховної Ради. 2013. № 1. Ст.3.
6. Про громадянство України: Закон України. Відомості Верховної Ради. 2001. № 13. Ст. 65.
7. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України. Відомості Верховної Ради. 2012. № 19-20. Ст.179.
8. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту. Закон України. Відомості Верховної Ради. 2012. № 16. Ст.146
9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України. Відомості Верховної Ради. 1997. № 24. Ст.170.
10. Про державну службу: Закон України. Відомості Верховної Ради. 2016. № 4. Ст.43.

11. Про звернення громадян: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст.256.
12. Про прокуратуру: Закон України. Відомості Верховної Ради. 2015. № 2-3. Ст.12.
13. Про Кабінет Міністрів України: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 13. Ст. 222.
14. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 38. Ст.385.
15. Про місцеві державні адміністрації : Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1999. № 20-21. Ст.190.
16. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2015. № 13. Ст.87.
17. Про боротьбу з тероризмом: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № 25. Ст.180.
18. Про запобігання корупції: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 49. Ст.2056.
19. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 47. Ст.2051.
20. Про національну поліцію: Закон України. Відомості Верховної Ради. 2015. № 40-41. Ст. 379.
21. Про інформацію: Закон України. Відомості Верховної Ради. 1992. № 48. Ст. 650.
22. Про доступ до публічної інформації: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 32. Ст. 314.

Підручники, навчальні посібники:

1. Адміністративна відповідальність в Україні : навч. посібник. / під ред. А. Т. Комзюка. Х., 2000. 250с.
2. Адміністративне право : навчальний посібник. Т. О. Гуржій; Міністерство освіти і науки України. К. : КНТ; Х.: Бурун і К, 2011. 680 с.
3. Адміністративне право України : підручник. Нац. юр. академія України ім. Я. Мудрого; ред. Ю. П. Битяк. Х. : Право, 2014. 520 с.
4. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч.: У 2 т.: Т.2. Особлива частина. Ред.колегія: В.Б.Авер'янов та ін. К.: Юрид.думка, 2009. 600 с.
5. Адміністративне право України : підручник / за заг.ред. С.В. Ківалова. Одеса: Юрид.лит.. 2003. 893 с.
6. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Ю.П. Битяка. Х. : Право, 2010. 620с.
7. Адміністративно-процесуальне право України : підручник. О. В. Кузьменко, Т. О. Гуржій; ред. О. В. Кузьменко; Мін-во внутрішніх справ України. К. : Атіка, 2007. 416 с.
8. Адміністративна відповідальність. Курс лекцій за заг. редакцією О.В. кузьменко. Юрінком Інтер, 2016. 568с.
9. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні : навчальний посібник. О. І. Миколенко. Х.: Одісей, 2010. 368 с.

Допоміжна література:

1. Відповідальність у праві: філософія, історія, теорія: монографія / за заг. ред. І. Безклубого. К.: грамота.2014. 448с.
2. Лук'янець Д. М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання : монографія. Суми: ВТД "Університетська книга", 2006. 367 с.

3. Лук'янець Д. М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми розвитку : монографія. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. К., 2001. 220 с.

4. Проблеми правової відповідальності : монографія. Ю.П. Бияк, Ю.Г. Барабаш та ін.. Х.: Право, 2014. 348с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – <http://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. – <http://www.president.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. – <http://court.gov.ua/>